

ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Δ Ι Ο Ι Κ Ο Υ Σ Α Ε Π Ι Τ Ρ Ο Π Η

www.kipan.gr

kipan.gr@gmail.com

7 Δεκεμβρίου 2022

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Θέμα: Συμβούλια Διοίκησης: ένας νέος θεσμός σε αδιέξοδο

Προς κατάρρευση το νέο σύστημα διοίκησης των πανεπιστημίων

Πρόσφατα ολοκληρώθηκαν οι εκλογές των έξι εσωτερικών μελών των Συμβουλίων Διοίκησης σε δέκα πανεπιστήμια της χώρας, διαδικασία που συνεχίζεται με την εκλογή των πέντε εξωτερικών μελών, μετά από εκδήλωση ενδιαφέροντος. Ακολουθεί αμέσως μετά η εκλογή πρύτανη και την ίδια περίοδο θα πρέπει να γίνουν ηλεκτρονικά οι εκλογές για τους εκπροσώπους των φοιτητών. Μέχρι στιγμής η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί με εκλογή πρύτανη στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς, στο Πολυτεχνείο Κρήτης και στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, και προχωρά σε ακόμη τέσσερα πανεπιστήμια που έχουν εκλέξει όλα τα μέλη του συμβουλίου (Γεωπονικό, Δημοκρίτειο, Ιωαννίνων, και Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο).

Η Κίνηση Πανεπιστημιακής Αναβάθμισης (ΚΙ.Π.ΑΝ.) από την αρχή είχε τοποθετηθεί δημόσια για τη θεσμική αυτή επιλογή της κυβέρνησης και είχε επισημάνει τις πρακτικές που η επιλογή αυτή θα τροφοδοτούσε. Η δυνατότητα τέσσερα εκλεγμένα εσωτερικά μέλη να μπορούν να ελέγχουν την επιλογή των πέντε εξωτερικών μελών, χωρίς να κυριαρχούν τα αξιοκρατικά κριτήρια, με μόνο ζητούμενο την υποστήριξη του προτεινόμενου υποψήφιου πρύτανη (ο οποίος θα είναι ένας εκ των τεσσάρων), **είναι ο ορισμός της διαπλοκής και της χειραγώγησης στη διοίκηση**. Η δυνατότητα των τεσσάρων για έλεγχο της διοίκησης δεν περιορίζεται στα εξωτερικά μέλη και τον πρύτανη αλλά συνεχίζεται με την επιλογή, από το Συμβούλιο Διοίκησης που θα ελέγχουν, των κοσμητόρων και των επικεφαλής των ερευνητικών κέντρων των ιδρυμάτων. Είναι προφανές ότι με αυτές τις δυνατότητες το νέο μοντέλο διοίκησης, διαφορετικό από τα Συμβούλια Ιδρύματος του ν.4009, είναι εξόχως συγκεντρωτικό, και καθίσταται αυταρχικό, αντιδημοκρατικό, ουσιαστικά πρυτανοκεντρικό, «ενός ανδρός - ή γυναικός - αρχή».

Αν και οι εκλογές δεν έχουν ολοκληρωθεί και τα πανεπιστήμια που συμμετείχαν στη φάση αυτή δεν ήταν τα κεντρικά, τα πρώτα αρνητικά δεδομένα έχουν ήδη εξαχθεί επιβεβαιώνοντας πλήρως τις εκτιμήσεις μας. Στην εκλογή των εσωτερικών μελών κυριάρχησαν σε ορισμένες περιπτώσεις αντίπαλα σχήματα συμβούλων με επικεφαλής υποψήφιο πρύτανη, φалκιδεύοντας από την πρώτη στιγμή την έννοια της αξιολογικής κρίσης. Είναι αυτονόητο ότι **τέτοιες εκλογικές διαδικασίες αποτρέπουν υποψηφιότητες που δεν ανήκουν σε μπλοκ υποψήφιου πρύτανη**.

Η πλήρης απαξίωση όμως καταδεικνύεται στα ιδρύματα εκείνα που κάποιο μπλοκ δεν κατάφερε να εκλέξει τέσσερα εσωτερικά μέλη. Ήδη σε τρία πανεπιστήμια (Αιγαίου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας) η εκλογή των εξωτερικών μελών έφτασε σε νομικό αδιέξοδο μετά από τις προβλεπόμενες ψηφοφορίες με αποτέλεσμα ψήφων 3 και 3. **Το Υπουργείο Παιδείας, αρχιτέκτονας αυτής της αυταρχικής και αδιέξοδης επιλογής, με πρόσφατη εγκύκλιο, πρακτικά αρνήθηκε να λύσει νομικά το αδιέξοδο που**

προκύπτει και πέταξε το μπαλάκι στα εκλεγμένα μέλη ΔΕΠ. Η προτεινόμενη λύση των συνεχών ψηφοφοριών και τελικά η κήρυξη της επιλογής εξωτερικών μελών άγωνα και επανέναρξη της διαδικασίας με νέες υποψηφιότητες είναι νομικά εντελώς αστήρικτη. Αυτό που μπορούμε να περιμένουμε ότι στα πανεπιστήμια αυτά ορισμένες από τις σοβαρές υποψηφιότητες δεν θα υποβληθούν ξανά και πιθανόν θα ακολουθήσει ένα κύμα προσφυγών περί της νομιμότητας των διαδικασιών.

Στις εκλογές για τους εκπροσώπους των φοιτητών, προς το παρόν μόνο στο Πολυτεχνείο Κρήτης, από τις φοιτητικές παρατάξεις συμμετείχε μόνο η ΔΑΠ και κάποιοι μεμονωμένοι υποψήφιοι ενώ τα ποσοστά συμμετοχής ήταν πολύ περιορισμένα, αλλά αντίστοιχα με αυτά της συμμετοχής στις εκλογές για φοιτητικούς συλλόγους. Διαπιστώνεται λοιπόν **αποτυχία στην προσέλκυση περισσότερων φοιτητών στην εκλογή εκπροσώπων τους**. Στη φάση αυτή δυστυχώς οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των φοιτητών θα προέρχονται από μια παράταξη ενώ στους περισσότερους φοιτητικούς συλλόγους κυριαρχούν οι υπόλοιπες παρατάξεις.

Η ΚΙΠΑΝ θεωρεί ότι ο νέος θεσμός των Συμβουλίων Διοίκησης ήδη έχει αποδειχθεί ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει, θα υποβαθμίσει ακόμα περισσότερο τη λειτουργία των ιδρυμάτων και για το λόγο αυτό πρέπει άμεσα να αλλάξει. **Τα νομικά αδιέξοδα του νόμου δεν επιλύονται με εγκυκλίους αλλά απαιτούν μια συνολικά διαφορετική προσέγγιση**. Ο τρόπος διοίκησης των ΑΕΙ πρέπει να στηρίζεται αφενός στα σύγχρονα μοντέλα διακυβέρνησης οργανισμών με βάση την διαφάνεια, τη λογοδοσία, την απόδοση, τη διάκριση εξουσιών, την ισότιμη συμμετοχή, όπως και σε καλές πρακτικές ξένων πανεπιστημίων αλλά και στην ελληνική πραγματικότητα. Αφετέρου πρέπει να είναι καρπός ευρείας συναίνεσης μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων της χώρας, καθώς και της μεγάλης πλειονότητας των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας, ώστε να έχει διάρκεια και σταθερότητα. Το γενικό πλαίσιο διοίκησης θα πρέπει να παρέχει στα ιδρύματα τη δυνατότητα να διαμορφώνουν τη δική τους φυσιογνωμία και ρόλο.

Το Ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο δεν αντέχει άλλους τέτοιους πειραματισμούς από μαθητευόμενους μάγους και τις συχνές αλλαγές συστήματος διοίκησης, χωρίς καμία αξιολόγηση των προηγούμενων μοντέλων.

**ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ της
ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**